

НЕКЕ ПРИМЕНЕ ДИРЕКТНО ОРТОГОНАЛНИХ ВЕКТОРА У ГЕОМЕТРИЈИ РАВНИ

Јован В. Малешевић

(Саоштавено на V конгресу МФА Јуославије,
Охрид: 14—19. 9. 1970 год.)

Први став у овом раду је у извесном смислу инверзан став ставу датом од стране аутора у раду [1]. Став 2 разматра проблем дегенерисања, док последица тог става садржи став 2 из [2] као специјалан случај. На крају је формулисан и доказан став 3.

Став 1. Нека су на страницама AB , BC , CA троугла ABC по-лазећи од тачака A , B , C узете тачке M_1 , N_1 , P_1 респективно тако да ће

$$\vec{AM}_1 = K\vec{AB} = \vec{KC}, \quad \vec{BN}_1 = K\vec{BC} = \vec{Ka}, \quad \vec{CP}_1 = K\vec{CA} = \vec{KB}, \quad K \neq 0$$

и у тачкама M_1 , N_1 , P_1 подигнуте нормале које у пресеку са полуправама m_A , m_B , m_C из тачака A , B , C дају редом тачке M , N , P (Сл. 1)

Ако полуправе m_A , m_B , m_C чине са векторима \vec{AB} , \vec{BC} , \vec{CA} рес-пективно, угао α , $|\alpha| \in (0, \pi/2)$, то важи:

1) За $\alpha = \pm \pi/6$ троугао MNP је једнакостраничан ако и само ако је $k = \frac{1}{2}$.

2) За $\alpha = \pm \pi/4$:

$$BP \perp MN, \quad CM \perp NP, \quad AN \perp PM$$

и

$$\overline{BP} = \overline{MN}, \quad \overline{CM} = \overline{MP}, \quad \overline{AN} = \overline{PM}$$

ако и само ако је $k = \frac{1}{2}$.

3) За $\alpha = \pm \pi/3$:

$$\overline{BP} = \overline{CM} = \overline{AN}$$

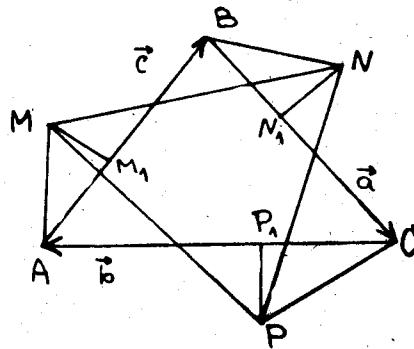
ако и само ако је $k = \frac{1}{2}$.

4) За свако $|\alpha| \in (0, \pi/2)$:

BP , CM и AN

се секу у једној тачки, ако и само ако је $k = \frac{1}{2}$.

Доказ 1) Важи (Сл. 1)

Сл. 1

$$(1) \quad \left\{ \begin{array}{l} \vec{MN} = k \operatorname{tg} \alpha (\vec{a}' - \vec{c}') + k (\vec{a} - \vec{c}) + \vec{c} \\ \vec{PM} = k \operatorname{tg} \alpha (\vec{c}' - \vec{b}') + k (\vec{c} - \vec{b}) + \vec{b} \\ \vec{NP} = k \operatorname{tg} \alpha (\vec{b}' - \vec{a}') + k (\vec{b} - \vec{a}) + \vec{a} \end{array} \right.$$

$$(2) \quad \left\{ \begin{array}{l} \vec{AN} = k \operatorname{tg} \alpha \vec{a}' + k \vec{a} + \vec{c} \\ \vec{BP} = k \operatorname{tg} \alpha \vec{b}' + k \vec{b} + \vec{a} \\ \vec{CM} = k \operatorname{tg} \alpha \vec{c}' + k \vec{c} + \vec{b} \end{array} \right.$$

Из условия

$$\overline{MN} = \overline{PM}$$

следује релација

$$(3) \quad 3k^2(a^2 - b^2)(\operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + 2k[2b^2 - (a^2 + c^2)] + c^2 - b^2 = 0$$

која за $\alpha = \pm \pi/6$ даје једначину по k :

$$(4) \quad 4k^2(a^2 - b^2) + 2k[2b^2 - (a^2 + c^2)] + c^2 - b^2 = 0$$

која има за решења бројеве

$$(5) \quad k_1 = \frac{1}{2} \quad \text{и} \quad k_2 = \frac{1}{2} \frac{c^2 - b^2}{a^2 - b^2} \quad (a \neq b)$$

Цикличним пермутовањем $\vec{a} \rightarrow \vec{b} \rightarrow \vec{c} \rightarrow \vec{a}$ вектор \vec{MN} прелази у вектор \vec{NP} а једначина (4) добија облик

$$4k^2(b^2 - c^2) + 2k[2c^2 - (a^2 + b^2)] + a^2 - c^2 = 0$$

са решењима

$$(5') \quad k_1 = \frac{1}{2} \quad \text{и} \quad k_2 = \frac{1}{2} \frac{a^2 - c^2}{b^2 - c^2} \quad (b \neq c)$$

одакле следује коначно резултат тачке 1).

2) Према (1) и (2) имамо

$$\vec{MN} \cdot \vec{BP} = k^2(c^2 - a^2)(\operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + k(a^2 - c^2) + \vec{a} \cdot \vec{c}(1 - 2k)$$

што за $\vec{MN} \cdot \vec{BP} = 0$ и $\alpha = \pm \pi/4$ доводи до једначине по k :

$$(6) \quad 2k^2(c^2 - a^2) + k(a^2 - c^2) + \vec{a} \cdot \vec{c}(1 - 2k) = 0$$

која има за решења бројеве:

$$k_1 = \frac{1}{2}, \quad k_2 = \frac{\vec{a} \cdot \vec{c}}{c^2 - a^2} \quad (a \neq c)$$

Услов

$$\overline{MN} = \overline{BP}$$

доводи до услова

$$(7) \quad -4\vec{a} \cdot \vec{c}k^2(\operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + 4k\vec{a} \cdot \vec{c} + (c^2 - a^2)(1 - 2k) = 0$$

који се за $\alpha = \pm \pi/4$ трансформише на једначину по k :

$$(8) \quad -8\vec{a} \cdot \vec{c} k^2 + 2k(2\vec{a} \cdot \vec{c} + a^2 - c^2) + c^2 - a^2 = 0$$

која има за решења бројеве:

$$k_1 = \frac{1}{2}, \quad k_2 = \frac{1}{4} \frac{a^2 - c^2}{\vec{a} \cdot \vec{c}} \quad (\vec{a} \cdot \vec{c} \neq 0)$$

Друга два кореспондентна пара, такође доводе, у оба горња случаја до решења $k_1 = \frac{1}{2}$ чиме се доказ тачке 2) завршава.

3) Услов

$$\overline{BP} = \overline{CM}$$

доводи до услова

$$(9) \quad k^2(b^2 - c^2)(tg^2 \alpha + 1) - 2k(a^2 - c^2) + a^2 - b^2 = 0$$

који се за $\alpha = \pm \pi/3$ своди на једначину по k :

$$(10) \quad 4k^2(b^2 - c^2) - 2k(a^2 - c^2) + a^2 - b^2 = 0$$

са решењима

$$k_1 = \frac{1}{2}, \quad k_2 = \frac{1}{2} \frac{a^2 - b^2}{b^2 - c^2} \quad (b \neq c)$$

До решења $k_1 = \frac{1}{2}$ доводи и услов $\overline{CM} = \overline{AN}$, при услову $\alpha = \pm \pi/3$, чиме се доказ тачке 3) завршава.

4) Из

$$\overrightarrow{BS} = -\vec{c} + \lambda \overrightarrow{AN} = -\vec{b} + \mu \overrightarrow{CM}$$

следује

$$\lambda = \frac{-\vec{b} \cdot \vec{CM}'}{\overrightarrow{AN} \cdot \overrightarrow{CM}'}$$

tj.

$$\overrightarrow{BS} = -\vec{c} + \frac{-\vec{b} \cdot \vec{CM}'}{\overrightarrow{AN} \cdot \overrightarrow{CM}'} \overrightarrow{AN}$$

и одавде

$$\vec{BS} \cdot \vec{BP}' = -\vec{c} \cdot \vec{BP}' + \frac{-\vec{b} \cdot \vec{CM}'}{\vec{N} \cdot \vec{CM}'} \vec{AN} \cdot \vec{BP}'$$

Како је према (2)

$$\vec{AN} + \vec{BP} + \vec{CM} = \vec{0}, \quad \forall |\alpha| \in (0, \pi/2)$$

то је

$$\vec{AN} \cdot \vec{BP}' = -\vec{AN} \cdot \vec{CM}'$$

па је

$$\vec{BS} \cdot \vec{BP}' = -\vec{c} \cdot \vec{BP}' + \vec{b} \cdot \vec{CM}' = \dots = (2k-1) \vec{b} \cdot \vec{c}'$$

Сада услов $\vec{BS} \cdot \vec{BP}' = 0$ доводи до услова

$$(2k-1) \vec{b} \cdot \vec{c}' = 0 \Leftrightarrow k = \frac{1}{2} (\vec{b} \neq \vec{k} \vec{c})$$

одакле следује закључак тачке 4).

Овим је став 1 у целости доказан.

Став 2. Нека су $A_i (i = 1, 2, 3)$ темена произвољног троугла, и нека су m_{Ai} полуправе из тачака A_i које граде угао $\alpha, |\alpha| \in (0, \pi/2)$, са векторима

$$\vec{A_i A_j} = \vec{a}_i, (i, j) \in \{(1, 2); (2, 3); (3, 1)\}$$

респективно. Означимо симетрале страница $A_i A_j$ са $S_{A_i A_j}$ и ставимо

$$S_{A_i A_j} \cap m_{Ai} = M_i, M_i'$$

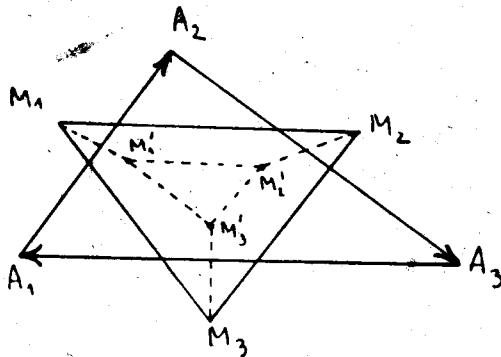
(Сл. 2); важи следеће тврђење:

На класи неједнако страничних троуглова $A_1 A_2 A_3$ троуглови $M'_1 M'_2 M'_3$ могу дегенерирати само у праву, и то за две вредности угла $\alpha, \alpha \in (-\pi/2, 0)$, наиме за

$$(11) \quad \alpha = \arctg \frac{-(a_1^2 + a_2^2 + a_3^2) \pm \sqrt{(a_1^2 + a_2^2 + a_3^2)^2 - 48 P^2}}{12 P}$$

(P -површина троугла $A_1 A_2 A_3$); што за случај класе једнакостраничних троуглава $A_1 A_2 A_3$ даје $\alpha = -\pi/6$, и тада за резултат дегенерације имамо тачку.

Доказ. За $0 < \alpha < \pi/2$ односно троугао $M_1 M_2 M_3$ (Сл. 2) имамо

(Сл. 2)

$$\begin{aligned} 2P_1(\alpha) &= \overrightarrow{M_1 M_2} \cdot \overrightarrow{M_2 M_3} = \left(-\frac{\vec{a}_3}{2} + \frac{\vec{a}_2' - \vec{a}_1'}{2} \operatorname{tg}\alpha \right) \cdot \left(-\frac{\vec{a}_1}{2} + \frac{\vec{a}_3' - \vec{a}_2'}{2} \operatorname{tg}\alpha \right)' \\ &= \left(-\frac{\vec{a}_3}{2} + \frac{\vec{a}_2' - \vec{a}_1'}{2} \operatorname{tg}\alpha \right) \cdot \left(-\frac{\vec{a}_1'}{2} - \frac{\vec{a}_3 - \vec{a}_2}{2} \operatorname{tg}\alpha \right) \\ &= \dots = \frac{P}{2} (3 \operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{4} \operatorname{tg}\alpha \end{aligned}$$

тј.

$$(12) \quad P_1(\alpha) = \frac{P}{4} (3 \operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{8} \operatorname{tg}\alpha, \quad \alpha \in (0, \pi/2)$$

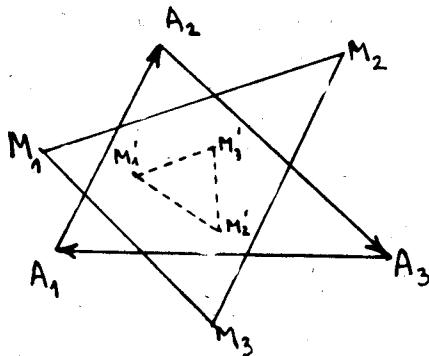
За $-\pi/2 < \alpha < 0$ и случај да су троуглови $M_1 M_2 M_3$ и $M_1' M_2' M_3'$ исте оријентације (Сл. 2) имамо

$$\begin{aligned} 2P_1(\alpha) &= \overrightarrow{M_1' M_2'} \cdot \overrightarrow{M_2' M_3'} = \left(-\frac{\vec{a}_3}{2} + \frac{\vec{a}_1' - \vec{a}_2'}{2} \operatorname{tg}\alpha \right) \cdot \left(-\frac{\vec{a}_1}{2} + \frac{\vec{a}_2' - \vec{a}_3'}{2} \operatorname{tg}\alpha \right)' \\ &= \left(-\frac{\vec{a}_3}{2} + \frac{\vec{a}_1' - \vec{a}_2'}{2} \operatorname{tg}\alpha \right) \cdot \left(-\frac{\vec{a}_1'}{2} + \frac{\vec{a}_3 - \vec{a}_2}{2} \operatorname{tg}\alpha \right) \\ &= \dots = -\left[\frac{P}{2} (3 \operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{4} \operatorname{tg}\alpha \right] \end{aligned}$$

тј.

$$(13) \quad P_1(\alpha) = -\left[\frac{P}{4} (3 \operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{8} \operatorname{tg} \alpha \right], \quad \alpha \in (-\pi/2, 0)$$

За $-\pi/2 < \alpha < 0$ и случај да су троуглови $M_1 M_2 M_3$ и $M'_1 M'_2 M'_3$ супротне оријентације (Сл. 3) имамо пак

(Сл. 3)

$$2 P_1(\alpha) = \overrightarrow{M'_3 M'_2} \cdot \overrightarrow{M'_2 M'_1} = -(\overrightarrow{M'_1 M'_2} \cdot \overrightarrow{M'_2 M'_3})$$

$$= \frac{P}{2} \left(3 \operatorname{tg}^2 \alpha + 1 \right) + \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{4} \operatorname{tg} \alpha$$

тј.

$$(14) \quad P_1(\alpha) = \frac{P}{4} (3 \operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{8} \operatorname{tg} \alpha, \quad \alpha \in (-\pi/2, 0)$$

За случај да су троуглови $M_1 M_2 M_3$ и $M'_1 M'_2 M'_3$ супротне оријентације, из израза за површину троугла $M'_1 M'_2 M'_3$:

$$(14') \quad P_1(\alpha) = \frac{P}{4} (3 \operatorname{tg}^2 \alpha + 1) + \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{8} \operatorname{tg} \alpha, \quad \alpha \in (-\pi/2, 0)$$

следује

$$P_1'(\alpha) = -\frac{12 P \operatorname{tg} \alpha + a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{8 \cos^2 \alpha}$$

и да је за

$$\operatorname{tg} \alpha_1 = -\frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{12 P}$$

реч о минимуму функције (19') који износи

$$(19') P_1(\alpha_1) = \frac{P}{4} - \frac{(a_1^2 + a_2^2 + a_3^2)^2}{192 P}$$

Са обзиром на ненегативност израза $P_1(\alpha)$ имамо да је

$$\frac{P}{4} - \frac{(a_1^2 + a_2^2 + a_3^2)^2}{192 P} \geq 0$$

tj.

$$(15) \quad a_1^2 + a_2^2 + a_3^2 \leq 4P\sqrt{3}$$

Класа троуглова $A_1 A_2 A_3$ која задовољава услов

$$(16) \quad a_1^2 + a_2^2 + a_3^2 < 4P\sqrt{3} \Leftrightarrow a_1^4 + a_2^4 + a_3^4 < a_1^2 a_2^2 + a_2^2 a_3^2 + a_3^2 a_1^2$$

је празна што следује из неједнакости

$$(17) \quad a_1^4 + a_2^4 + a_3^4 \geq a_1^2 a_2^2 + a_2^2 a_3^2 + a_3^2 a_1^2$$

Класа троуглова $A_1 A_2 A_3$ која задовољава услов

$$(18) \quad a_1^2 + a_2^2 + a_3^2 = 4P\sqrt{3} \Leftrightarrow a_1^4 + a_2^4 + a_3^4 = a_1^2 a_2^2 + a_2^2 a_3^2 + a_3^2 a_1^2$$

је непразна, реч је наиме о класи једнакостраничних троуглова ($a_1^4 + a_2^4 + a_3^4 = a_1^2 a_2^2 + a_2^2 a_3^2 + a_3^2 a_1^2 \Leftrightarrow a_1 = a_2 = a_3$). За ову класу имамо да је

$$P_1(\alpha_1) = 0$$

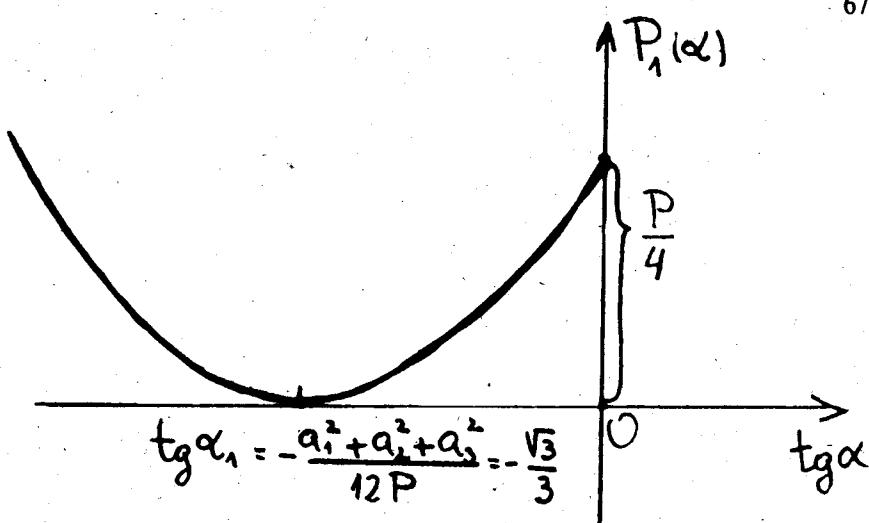
и тада је

$$\operatorname{tg} \alpha_1 = - \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{12P} = - \frac{\sqrt{3}}{3}$$

tj.

$$\alpha_1 = -\pi/6$$

— дегенерисање унутрашњег „треугла Наполеона“ у тачку при класи једнакостраничних троуглова $A_1 A_2 A_3$ (Сл. 4).

(Сл. 4)

$$(13') \quad P_1(\alpha) = -\frac{P}{4}(3\tg^2 \alpha + 1) - \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{8} \tg \alpha, \quad \alpha \in (-\pi/2, 0)$$

— случај кад је троугао $M'_1 M'_2 M'_3$ исте оријентације са троуглом $M_1 M_2 M_3$ — имамо да је за

$$\tg \alpha_1 = -\frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{12P}$$

реч о максимуму израза (18') и да исти износи

$$P_1(\alpha_1) = \frac{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}{192P} - \frac{P}{4}$$

Са обзиром на ненегативност израза (18') следује да је

$$(19) \quad a_1^2 + a_2^2 + a_3^2 \geqslant 4P\sqrt{3}$$

Класа троуглова $A_1 A_2 A_3$ која задовољава услов

$$(20) \quad a_1^2 + a_2^2 + a_3^2 > 4P\sqrt{3} \Leftrightarrow a_1^4 + a_2^4 + a_3^4 > a_1^2 a_2^2 + a_2^2 a_3^2 + a_3^2 a_1^2$$

је непразна, тој класи припадају сви неједнакостранични троуглови. За горњу класу троуглова имамо да се израз (13') анулира за

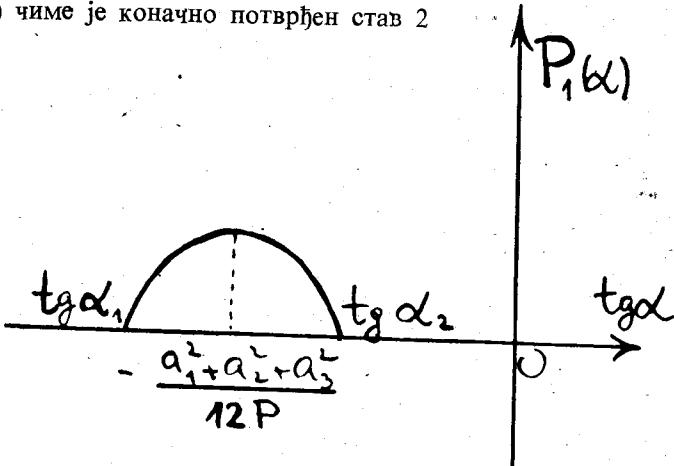
$$6Ptg^2 \alpha + (a_1^2 + a_2^2 + a_3^2) \tg \alpha + 2P = 0$$

tj.

5*

$$(tg\alpha)_{1,2} = \frac{-(a_1^2 + a_2^2 + a_3^2) \pm \sqrt{(a_1^2 + a_2^2 + a_3^2)^2 - 48P^2}}{12P}$$

(Сл. 5) чиме је коначно потврђен став 2

(Сл. 5)

Последица. Ако је $P_1(\alpha)$ — површина троугла $M_1 M_2 M_3$, $P_1(\alpha)$ — површина троугла $M'_1 M'_2 M'_3$; то важи

$$(21) \quad P_1(\alpha) - P_1(-\alpha) = \frac{P}{2} (3 \operatorname{tg}^2 \alpha + 1), \quad \alpha \in (0, \pi/2)$$

за случај да је троугао $A_1 A_2 A_3$ из класе неједнакостраничних троуглова; и

$$(22) \quad P_1(\alpha) - P_1(-\alpha) = P \sqrt{3} \operatorname{tg} \alpha, \quad \alpha \in (0, \pi/2)$$

за класу једнакостраничних троуглова.

Зашта за случај класе неједнакостраничних троуглова $A_1 A_2 A_3$ из (12) и (13') следује (21); док за класу једнакостраничних троуглова $A_1 A_2 A_3$ из (12) и (14') следује (22).

Примедба. Из (21) следује да је за класу неједнакостраничних троуглова $A_1 A_2 A_3$:

$$(23) \quad P_1(\alpha) - P_1(-\alpha) > \frac{P}{2}, \quad \forall \alpha \in (0, \pi/2);$$

даље да је, сходно (21) и (22), израз

$$(24) \quad P_1(\alpha) - P_1(-\alpha), \quad \alpha \in (0, \pi/2)$$

на наведеним двема класама једнак површини третираног троугла ако и само ако је $\alpha = \pi/6$.

У горњој последици садржан је као специјалан случај став 2 из рада [2]: разлика површина спољашњег и унутрашњег „троугла Наполеона“ једног троугла једнак је површини тог троугла.

Став 3. Нека су $A_i (i = 1, 2, 3, 4)$ темена произвoльног четвороугла у равни, и нека су m_{Ai} полуправе из тачака A_i које граде угао α , $|\alpha| \in (0, \pi/2)$, са векторима

$$\overrightarrow{A_i A_j} = \vec{a}_i, (i, j) \in \{(1, 2); (2, 3); (3, 4); (4, 1)\}$$

респективно. Означимо симетрале страница $A_i A_j$ са S_{AiAj} и ставимо

$$S_{AiAj} \cap m_{Ai} = M'_i, M'_i$$

Важе следећа тврђења:

1) Четвороуглови $M_1 M_2' M_3' M_4'$ и $M_1' M_2 M_3' M_4$ су паралелограми за $\forall |\alpha| \in (0, \pi/2)$.

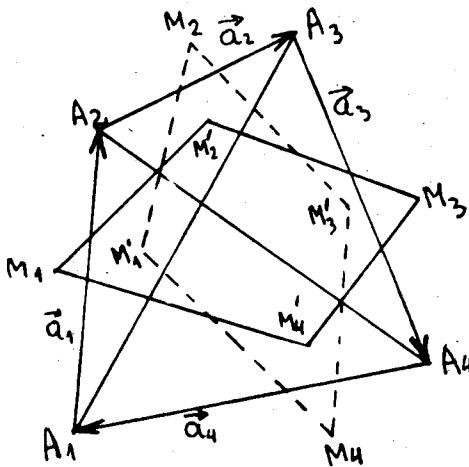
2) Дијагонале паралелограма $M_1 M_2' M_3' M_4'$ и $M_1' M_2 M_3' M_4$ су две по две међусобно нормалне ако и само ако је $\overrightarrow{A_1 A_3} = \overrightarrow{A_2 A_4}$ или $|\alpha| = \pi/4$.

3) Дијагонале паралелограма $M_1 M_2' M_3 M_4'$ и $M_1' M_2 M_3' M_4$ су две по две међусобно једнаке ако и само ако је $\overrightarrow{A_1 A_3} \perp \overrightarrow{A_2 A_4}$ или $|\alpha| = \pi/4$.

Доказ. 1) Доказ под тачком 1) следује из

$$(25) \quad \left\{ \begin{array}{l} \overrightarrow{M_1 M_2'} = \frac{\overrightarrow{A_1 A_3}}{2} - \frac{\overrightarrow{A_1 A_3'}}{2} \operatorname{tg} \alpha = -\overrightarrow{M_3 M_4'} \\ \overrightarrow{M_2' M_3} = \frac{\overrightarrow{A_2' A_4}}{2} + \frac{\overrightarrow{A_2 A_4'}}{2} \operatorname{tg} \alpha = -\overrightarrow{M_4' M_1'} \end{array} \right.$$

(Сл. 6)

(Сл. 6)

Специјално за $\overrightarrow{A_1 A_3} = \overrightarrow{A_2 A_4}$ паралелограм $M_1 M'_2 M'_3 M'_4$ је ромб.
Такође четвороугао $M'_1 M'_2 M'_3 M'_4$ је паралелограм што следује из

$$(26) \quad \left\{ \begin{array}{l} \overrightarrow{M'_1 M'_2} = \frac{\overrightarrow{A_1 A_3}}{2} + \frac{\overrightarrow{A_1 A'_3}}{2} \operatorname{tg} \alpha = -\overrightarrow{M'_3 M'_4} \\ \overrightarrow{M'_2 M'_3} = \frac{\overrightarrow{A_2 A_4}}{2} - \frac{\overrightarrow{A_2 A'_4}}{2} \operatorname{tg} \alpha = -\overrightarrow{M'_4 M'_1} \end{array} \right.$$

2) Из

$$(27) \quad \left\{ \begin{array}{l} \overrightarrow{M_1 M_3}, \overrightarrow{M'_1 M'_3} = \frac{\overrightarrow{m} + \overrightarrow{n}}{2} \pm \frac{\overrightarrow{n'} - \overrightarrow{m'}}{2} \operatorname{tg} \alpha \\ \overrightarrow{M_2 M_4}, \overrightarrow{M'_2 M'_4} = \frac{\overrightarrow{n} - \overrightarrow{m}}{2} \pm \frac{\overrightarrow{n'} + \overrightarrow{m'}}{2} \operatorname{tg} \alpha \end{array} \right.$$

(знакови „минус“ узимају се за друге векторе у паровима) где је стављено $\overrightarrow{A_1 A_3} = \overrightarrow{m}$, $\overrightarrow{A_2 A_4} = \overrightarrow{n}$, следује

$$\overrightarrow{M_1 M_3} \cdot \overrightarrow{M_2 M_4} = \overrightarrow{M'_1 M'_3} \cdot \overrightarrow{M'_2 M'_4} = \frac{n^2 - m^2}{2} (1 - \operatorname{tg}^2 \alpha)$$

одакле добијамо закључак тачке 2).

3) Релације

$$\overrightarrow{M_1 M_3}^2 = \overrightarrow{M_2 M_4}^2 \text{ и } \overrightarrow{M'_1 M'_3}^2 = \overrightarrow{M'_2 M'_4}^2$$

имплицирају релацију

$$\overrightarrow{m} \cdot \overrightarrow{n} (1 - \operatorname{tg}^2 \alpha) = 0 \Leftrightarrow (\overrightarrow{m} \perp \overrightarrow{n} \forall |\alpha| = \pi/4)$$

чиме добијамо доказ тачке 3).

Овим је доказ става 3 завршен.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Јован В. Малешевић: Директно ортогонални вектори троугла и неке њихове примене; Настава математике и физике, V, XIII — XIV, Београд, 1964 — 1965.
- [2] J. Garfunkel and S. Stahl: The triangle reinvestigated; The american mathematical monthly, 1965, № 1.

Jovan V. Malešević

EINIGE ANWENDUNGEN DER DIREKT ORTHOGONALEN VEKTOREN IN DER GEOMETRIE DER EBENE

Z u s a m m e n f a s s u n g

Im vorliegenden Artikel sind folgende Sätze gegeben:

- 1) Satz 1, der gewissermassen als invers dem entsprechenden Satz des Autors — angegeben in der Literatur [1] — angesehen werden kann.
- 2) Satz 2, in dem eine Generalisation des entsprechenden Satzes in L [2] gegeben wird.
- 3) Zum Schluss wird auch Satz 3 konstruiert und bewiesen.

Die Beweise der angeführten Sätze sind mit der Methode der direkt orthogonalen Vektoren angegeben.